

NICOLAUS LEONICVS THO-
maus R. Paceo potentissimi Regis
Britanniæ à secretis pri-
mario S.

Cio plerosque fore, Pacee præstantissime, qui hanc operam nostram, & huiusmodi interpretandi explicandique à me susceptum laborem, vt superuacuum, & minus utilem, in tanta præsertim expositorum cum græcorum tum latinorum copia, in totum reprehendant & damnent. Alios vero, quos in hoc ipso fortasse æquiores, noua tamen isthæc scribendi ratio, & ab ijs quæ in recenti sunt vsu tam insolens docendî modus, non mediocriter offendat. Nonnullos etiam qui etsi isthuc ipsum non reprehendant, scriptionis tamen nostræ stylum paulo fortasse exactiorem ac nostratum fert mos philosophorum, quasi à philosophiæ decretis alienum, & cum docentibus incommodum, tum discantibus etiam ipsis subobscurum, constanter accusent & improbent. Quibus ego omnibus in præsentia, si, vt rei est veritas, occurrere vellem, me non iccirco hæc scriptitare, vt superiorum quempiam authorum (quod plerique faciunt) reprehendere & emendare studeam, siue vt nostra legi cupiam, & vulgi rumusculos inde mihi aucupari contendam, sed vt me ipse doceam, otioque meo ad quod maxime lubet negocium nunc vtar, & quod aiunt, denique vt mihi & Musis ista potius quàm alijs canam: vere profecto nec indecenter (vt arbitror) satis illis responsum crediderim: & non parum efficax, opinor, liberi hominis ingenue pro se loquentis, apud æquos præsertim iudices huiusmodi esse videretur oratio. Verum hoc in loco aliam respondendi rationem sequi statui, & diuersa aduersus illos mihi progrediendum esse via decreuimus: ne suis illi nugis nimium sibi fortasse placentes, & nonnihil se solidi constantisque dixisse arbitrati, in hac erroris caligine & ipsi posthac obstinate versentur, & alios etiam simplicioris fortasse ingenij inuoluere implicareque studeant. Nam, per Deum immortalem, vt ad priores me conuertam, quis est natura tam inuidus & inhumanus, quis excultiori hominum vitæ tam infensus & hostis reperiri potest, qui bonarum artium studia non in maius dari illustrarive cupiat, & huiusmodi etiam quipiam aggressum inceptantemque, quantum in se est, non fauore & laudibus, non emolumentis etiam & cõmodis quibusque pro virili profes-

quatur & adiuuet? Natura enim ad pulcherrima quæq; omnes propēsi sumus, & summo certe studio ad ea quæ bona sunt tendentibus, alacriter quisq; fauere debet. Quod profecto secus facere videntur ij, qui nō modo quacunque de re commentantibus scribentibusve non suffragantur, sed illos potius liuore quodam, naturæque peruersitate proculcant, insectantur, dilacerant. At inani, inquit, labor hic absumitur opera, superuacueque admodum alienis sæpius insignita rotis, eadem nunc coneritur semita. Non inficias eo profecto me in hoc interpretandi munere cum plerisque versari, & quorundam etiam vestigia conseruari: manifesta enim isthæc est res, & cuius vel mediocriter erudito probe perspecta: neque tamen iccirco frustra hunc absumi laborem, temereque huiusmodi locari operam, optimo iure contenderim. Nihil enim, vt arbitror, frustra & inaniter fieri in re dicitur, quod vtiliter mehercule & apte effici posse animaduertitur: nullaque commodæ cuiusque rei ad bonas accessio inutilis & superuacua sanè esse censetur: nisi fortasse illi gemmas suapte natura fulgentes, noua sæpius arte circumductum replicatumque dedecere putant aurum, purpuræque in dibapho repetitum colorem quasi superuacuum aspernentur & damnent. Nam de labore nostro, dummodo is sit qui probetur à paucis, nihil sanè est quod nimium laborēt illi, aut alienæ modum industriæ statuere quærant. Eiusmodi enim in re operam exercemus nostram, in qua & suavis certe, quicumque is est, videtur esse labor: & nullus omnino debilitatis aut lassitudinis subest timor: & ea nimirum aggredimur in hoc opere, & perficere contendimus, in quibus ab omni antiquitate locupletissimis iuuari possimus exemplis. Nulli enim ferè apud antiquos paulo operosiores fuere commentarij, qui non multos diuersarum etiam ætatum repererint interpretes: nulliusque locum præoccupantis hac in re solitaria vnquam certaque fuit possessio. Namq; vt ad antiquiores nostra se conuertat oratio, nō Alexandri Aphrodisæi in Aristotelem editi commentarij, cuius vel antiquissima literis mandata Peripatetici dogmatis fertur institutio, Themistium, aut Porphyrium, aut Syrianum, quo minus idem factitarēt, vnquam deterruerūt, neque ij postea Philoponū, Ammonium, Simplicium, Psellū, aliosque multos, quorū sanè fama obscurior, par certe est labor, ab interpretandi proposito auertere potuerunt. Quos vestigijs cōsequuti Arabes, Latinorumq; omnis postea chorus, magna cum laude in hoc versati stadio, de optimarū artium studijs, eorūque affectatoribus egregie sanè meruisse videntur.

Sed quid ego nunc riuulos confector, cum fontes aperire largissimos possim? Nonne iisdem de rebus tanquam dictatis Aristoteles, Theophrastus, Strato, Dicæarchus, Demetrius Phaleræus, & vniuersa denique Peripateticorum natio eodem ferè modo & ordine conscripserunt? De Logicis inquam, de Physicis, de Ethicis, de Diuinis. Nonne quæ diuus ille Plato, & Speusippus literis mandauere, Xenocrates postea & Polemo & Crantor, vniuersaque veluti in gyrum Academia retractare non destitit? Idemque alijs etiam in sanctis omnes ferè factitauere philosophi. Quorum tamen omnium commentarij & in magna sanè apud veteres sunt habiti existimatione, & ab eruditioribus magnopere semper & sedulo sunt lectitati. Atque vtinam id ipsum nobis nostrisque facere licuisset, & non iniquo quodam fato tot præclara ingeniorum monumenta interijssent: melius profecto cum bonis studijs reque literaria actum fuisset, & exultior mehercule multo eruditiorque nostra nunc esset ætas. Verum ita fortasse tulit necessitas, cui planè aduersari (vt inquit Plato) neque Diij quidem ipsi possunt. Cum igitur antehac nullus (vt ad propositum reuertamur) antiquorum editionibus scriptisve authorum à scribendi sit vnquam studio reuocatus & deterritus, sed admonitus potius & animatus: quænam, malum, est inuidia, si nos etiam cum multis in hanc exponendi scenam fidèter sanè & alacriter ingressi sumus, & sedulam quam possumus operam literarum studiosis præstare contendimus? Non enim in hoc (vt arbitror) iure reprehendi meremur, quod & libere permissum est omnibus, & multorum insuper magnorumque exemplo recte facere videmur. Nisi fortasse quippiam secus ac par est, hac in re nunc facimus: & quam induimus personam, nõ apte decenterque agere censemur. Quamobrem illud non ab re profecto me moueret magis, si nostra hæc scribendi commentandique ratio, aliquam iustè reprehensionis ansam merito præberet ijs qui recentioribus assueti commentarijs, & illorum diuisionibus subdiuisionibusque condocefacti, eundem fortasse scribendi modum à nobis expostulant & requirunt. Quos ego omnes, vt æqui bonique cõsulant, rogatos velim, si hac in re antiquos potius cum Græcos tũ Latinos & Arabas, quam nouitios quosdam, pridie (vt aiunt) & nudius tertius philosophari aggressos, mihi esse imitãdos proposuerim: qui optimo mehercule instituto, quodcunque caput eius quem exponunt authoris, siue cuiusuis particulam capitis, primum antedictis annectunt & veluti conglutinant sententijs, vt vnus & continens in omnibus apte rerum appareat ordo. ita vniuersum illius strictim colligunt sensum: postea particulatim

explicant, & ad sequentia rem omnem decenter accommodant. Quem profecto interpretandi modum & ipsi laudabunt, certo scio, si expurgatis (quod aiunt) auribus veras audire rationes non neglexerint, & iudicio magis quam opinione totam hanc rem pensulare voluerint. Illorum postrema restat obiectio, quos stylus hic noster paulo fortassis exactior, & à consueto nunc scholarum vsu alienior offendere videtur. Quamquam si ita esset, quod haudquaquam recipio, neque in me esse cognosco, male credo mererer de literarum studijs, studiosisque omnibus, quos hoc exemplo ad ea quæ recta sunt consecranda peragendaque iuuarem. Verum is sanè scriptoris nostræ est stylus, vt etiam cuius vel mediocriter erudito palam esse possit, qui nihil in se quæsitum, nihil elaboratum sanè habere videatur, & qui planè omnia vsitatis rerum vocabulis pro virili explicare contendat. Non enim verba in ijs, sed res ipsas consecrandas & inueniendas esse duximus, quas certe si alia rationis via monstrare possemus, libenter mehercule ijs verborum ambagibus circumductionibusque careremus: sed aliter id fieri non potest. Veruntamen ijs ego facile concedo, & veniam etiam do, si istiusmodi rebus quibus non assueuerunt à pueris, non admodum delectantur: & ea quæ fortasse assequi se posse diffidunt, contemnunt & damnant. Mecum autem satis commode actum iri existimabo, siquid dignum gratumve eruditis auribus, & antiquitatis obseruatoribus, ijs meis lucubrationibus excudere potero, tibi que præcipue Pace eruditissime, qui à primis annis optimarum artium studio flagrans, neque rei familiaris remoratus es cura, quæ plerisque domi continere solet: neque laboris periculorumve incommodis, quæ peregrinantibus plerunque accidere consueuerunt, es deterritus quominus ex vltima Occidentis insula Patauium te cõferres, ea forte tempestate, qua isthæc ipsa quæ tibi nunc dicamus, eo in gymnasio publice profitebatur: vbi studio & diligentia breui adeo in literis profecisti, & ad id sanè disciplinarum culmen ascendisti, vt pares tibi nunc paucos, superiorem certe habeas neminem. Verum hæc in præsentia, quæ iustum mehercule laudum tuarum volumen exquirerent, missa faciamus, & ad propositum negotium reuertamur. Eos philosophi Aristotelis commentarios mihi nunc conuertendos explicandosque præcipue assumpsi, quos Parua Naturalia vulgò appellant, quoniam inter alios ij & mendose satis deprauateque leguntur, & illo de Sensu & Sensili excepto, quem D. Thomas Aphrodiseum sequutus exposuit, alij certe omnes exactius illustrisque quoddam explicationis lumen proculdubio desiderare videntur.

Doctrinæ autem modus is à me pro virili seruabitur, qui cum breuitate clarissimus, & Aristotelicæ mentis significantissimus à me reperiri poterit, diuisionibus quæstionibusve superuacuis aut neglectis omnino, aut omissis, nisi quæ pro rerum intellectu facere vibebuntur. Verū prius quam propositum aggrediamur negotium, & ad conuertendi explicandique seriē deuoluamur, præmissa prius breuiter vniuersalis philosophiæ distributione, nonnulla quæ ad naturalem illius maxime spectant partem, fortasse non erit malum percurrere: quæ alioquin cū in multis sint necessaria, cognitu etiam (vt arbitror) non erunt iniucunda.

Post quæ ad illa recēsenda diueniemus quæ ad eos quos interpretari volumus commentarios pertinere videbuntur.

Quæ quoniam expositores ferè omnes in omnibus præmittere præfari

que cōsueuere, præfationes

non immerito

& proëmia sunt

appellata.

Vale.